UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	**SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Ročník	deviaty
Škola (názov, adresa)	**Základná škola Belehradská 21, Košice**
Stupeň vzdelania	**nižšie stredné vzdelávanie -ISCED 2**
Dĺžka štúdia	**5 rokov**
Forma štúdia	**denná**
Vyučovací jazyk	**slovenský jazyk**

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie stredné vzdelávanie, ktorý nadobúda účinnosť od 1.9.2015.

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

2. CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú v súlade s cieľmi vzdelávacieho predmetu, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

3. KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Obsah vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra v 9. ročníku vedie k postupnému osvojovaniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií, ktoré sú v súlade s profilom absolventa nižšieho stredného vzdelávania, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

4.– 5. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Obsahový a výkonový štandard predmetu je v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet **– ŠVP, 2015,** jazyk **s. 34-48,** literatúra **s. 63 – 65.**

Obsahový a výkonový štandard je doplnený o témy obsahového a výkonového štandardu z predchádzajúceho ročníka v školskom roku 2020/2021 z dôvodu nedostatočnej časovej dotácie vyučovacích hodín v danom predmete, spôsobený pandemickou situáciou.

Témy:

Neurčité číslovky
Výťah, konspekt
Jednoduchá veta
Jjednoduché súvetie
Prívlastok zhodný, nezhodný (fixácia)
Prístavok

PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezové témy sú implementované v predmete slovenský jazyk a literatúra priebežne v jednotlivých tematických celkoch: osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia.
Prierezové témy predmetu sú v súlade s prierezovými témami pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schválenými ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Obsahový a výkonový štandard je doplnený o vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Opiera sa o vládou schválenú stratégiu. V súvislosti s tým bol v roku 2014 aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG).

Témy finančnej gramotnosti sú zapracované do ŠkVP na základe metodiky, ktorú schválilo MŠ SR dňa 22. augusta 2014 pod číslom 2014-498/40322:5-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014.

6. PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE

Stratégia vyučovania slovenského jazyka a slohu

Pri vyučovaní v 9. ročníku sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Čo už vieme -aktivizácia vedomostí	heuristická, m. pozorovania, m. práce s knihou, reproduktívna, m. otázok a odpovedí	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	individuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca,

			doučovanie, súťaže, kvízy
Lexikológia	reproduktívna, pomiešané udalosti, práca s knihou, brainstorming, cinquain, uvažuj-vytvor pár-vymeň si názor	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	individuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Zvuková stránka jazyka a pravopis	uvažuj-vytvor pár-vymeň si názor, zhlukovanie, práca s knihou	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	individuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Morfológia	zhlukovanie, m. predlženého výkladu, m. rozhovoru, recipročné vyučovanie, analýza sémantických prvkov, práca s knihou, cinquain	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	individuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Syntax	m. výkladu, m. práce s knihou, uvažuj-vytvor pár-vymeň si názor, m. otázok a odpovedí, brinstorming	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	individuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Jazykoveda a národný jazyk	m. výkladu, m. rozhovoru, heuristická, práca s knihou	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	individuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy
Sloh	pomiešané udalosti, uvažuj-vytvor pár-vymeň si názor, m. rozhovoru, reproduktívna, m. brainstormingu (hobo metóda), reťazový dialóg, rolové čítanie, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	individuálna práca, skupinová práca, diferencované vyučovanie, frontálna práca, domáca práca, doučovanie, súťaže, kvízy

Stratégia vyučovania literárnej výchovy v 9. ročníku

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	**Stratégia vyučovania**		
	Metódy	**Postupy**	**Formy práce**
Poézia – lyrická a epická poézia	m. pozorovania, cinquain, m.rozhovoru	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Epika a epické žánre – román	reproduktívna,	analýza, syntéza,	frontálna práca,

vo veršoch a román v próze (historický, dobrodružný, vedecko-fantastický, dievčenský, román zo života mladých ľudí a vo forme denníka)	demonštračná, m. rozhovoru, dramatizácia, autodidaktická, rolové čítanie	indukcia, dedukcia	skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Dramatické umenie – tragédia, komédia, muzikál	heuristická, m. otázok a odpovedí, práca s knihou, m. výkladu	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	frontálna práca, skupinová práca, individuálna práca, diferencované vyučovanie, domáca práca, súťaže, kvízy, tajničky
Mimočítankové čítanie vlastný výber obľúbeného literárneho žánru a autora	práca s knihou, práca s PC, voľná písomná práca	analýza, syntéza, indukcia, dedukcia	Projektové vyučovanie

7. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje slovenského jazyka a slohu v 9. ročníku

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	**Odborná literatúra**	**Didaktická technika**	**Materiálne výučbové prostriedky**	**Ďalšie zdroje** (internet, knižnica, ...
Čo už vieme - aktivizácia vedomostí	PaedDr. J. Krajčovičová Doc. PaedDr. J. Kesselová, CSc. Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Vydavateľstvo: SPN–Mladé letá, s. r. o. Sasinkova 5, Bratislava	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Lexikológia	PaedDr. J. Krajčovičová Doc. PaedDr. J. Kesselová, CSc. Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Vydavateľstvo: SPN–Mladé letá, s. r. o. Sasinkova 5, Bratislava	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Zvuková stránka jazyka a pravopis	PaedDr. J. Krajčovičová Doc. PaedDr. J. Kesselová, CSc. Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Vydavateľstvo: SPN–Mladé letá, s. r. o. Sasinkova 5, Bratislava	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Morfológia	PaedDr. J. Krajčovičová Doc. PaedDr. J. Kesselová, CSc. Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Vydavateľstvo: SPN–Mladé letá, s. r. o. Sasinkova 5, Bratislava	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Syntax	PaedDr. J. Krajčovičová Doc. PaedDr. J. Kesselová, CSc. Slovenský jazyk pre 9.	CD – prehrávač magnetofón, spätný	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská

	ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Vydavateľstvo: SPN–Mladé letá, s. r. o. Sasinkova 5, Bratislava	projektor, multimediálny projektor		knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Jazykoveda a národný jazyk	PaedDr. J. Krajčovičová Doc. PaedDr. J. Kesselová, CSc. Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Vydavateľstvo: SPN–Mladé letá, s. r. o. Sasinkova 5, Bratislava	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)
Sloh	PaedDr. J. Krajčovičová Doc. PaedDr. J. Kesselová, CSc. Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom Vydavateľstvo: SPN–Mladé letá, s. r. o. Sasinkova 5, Bratislava	CD – prehrávač magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	mapky SJ, tabuľky SJ	Internet, žiacka knižnica, učiteľská knižnica, (encyklopédie, slovníky, časopisy, tlač)

Učebné zdroje literárnej výchovy

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	**Odborná literatúra**	**Didaktická technika**	**Materiálne výučbové prostriedky**	**Ďalšie zdroje** (internet, knižnica, ...
Poézia – lyrická a epická poézia	Mgr. Daniela Petríková Literárna. výchova pre 9.roč.ZŠ a 4.roč.gymnázií s 8-ročným štúdiom Vydavateľ: VKÚ, akciová spoločnosť, Harmanec	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Epika a epické žánre – román vo veršoch a román v próze (historický, dobrodružný, vedecko-fantastický, dievčenský, román zo života mladých ľudí a vo forme denníka)	Mgr. Daniela Petríková Literárna. výchova pre 9.roč.ZŠ a 4.roč.gymnázií s 8-ročným štúdiom Vydavateľ: VKÚ, akciová spoločnosť, Harmanec	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Dramatické umenie – tragédia, komédia, muzikál	Mgr. Daniela Petríková Literárna. výchova pre 9.roč.ZŠ a 4.roč.gymnázií s 8-ročným štúdiom Vydavateľ: VKÚ, akciová spoločnosť, Harmanec	CD-prehrávač, magnetofón, spätný projektor, multimediálny projektor	portréty, tabuľky z literatúry	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač)
Mimočítankové čítanie		PC	knihy	Internet, Žiacka knižnica, Učiteľská knižnica, (encyklopédie, časopisy, tlač

8. HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011.

Hodnotenie predmetu je v súlade s hodnotením pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleným ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Hodnotenie predmetu je totožné s hodnotením vzdelávacieho štandardu ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet **– ŠVP, 2015, s. 66 – 69.**

SJL - 9. ročník

Počet diktátov: 4: 1. opakovanie učiva z 8. ročníka
2. interpunkcia
3. jednoduché súvetie
4. záverečné opakovanie 5. - 9. ročníka

Rozsah: 91- 100 plnovýznamových slov

Kritériá hodnotenia diktátov podľa stupnice:

0 -1 chyba – 1
2 - 3 chyby – 2
4 - 7 chýb -- 3
8 - 10 chýb – 4
11 – viac -- 5

Hodnotenie tematických previerok: 100 – 90% - 1
89 – 75% - 2
74 – 60% - 3
59 – 30% - 4
29 – 0% - 5

2 slohové písomné práce: 1. Výklad
2. Úvaha

Krátka písomka sa bude písať po skončení tematických celkov. Žiaci budú písať vstupnú, polročnú a výstupnú previerku.

Hodnotenie školských slohových písomných prác: známka vyjadruje hodnotenie dodržania slohového útvaru, slohového postupu, štylizácie, pravopisu, estetickej úpravy textu.

V rámci predmetu SJL sú hodnotené tri zložky: **jazyk, sloh a literatúra.** Hodnotenie bude rešpektovať žiakove vedomosti a schopnosti, kreativitu, prácu s informáciami, samostatnosť, úspešnosť, spoluprácu.

Predmetom klasifikácie v predmete SJL sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v rámci jednotlivých zložiek predmetu: jazyková, slohová a literárna zložka, ktoré sú v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotí sa schopnosť používať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách.

Predmetom klasifikácie v predmete SJL je obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t. j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti. V písomnom (ústnom) prejave má žiak preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z učebných osnov a vzdelávacích štandardov.

Hodnotenie slohovej práce: Spolu max.= 28 bodov:

1. **Vonkajšia forma** (max. 4 body):

Celková úprava - Čitateľnosť - Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok.
- Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
- Zreteľné grafické členenie odsekov - Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 –2 cm od začiatku daného riadka.
- Prepísanie práce z konceptu do čistopisu.
- Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
- Čistota textu - Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
- Dodržiavanie okrajov vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
- Dodržanie predpísaného rozsahu. Ak žiaci napíšu menej alebo viacej, ako je predpísaný rozsah, zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2. **Vnútorná forma (**max. 20 bodov):

Obsah (max. 4 body): Umelecký opis
Charakteristika osoby
- Dodržanie témy
- Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
- Myšlienkové vyústenie
- Zakončenie práce, záver.

Kompozícia (max. 4 body)
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu: Dodržanie žánrovej formy.
Vnútorná stavba, členenie textu - Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí.

Jazyk (max. 4 body):
Správne využitie slovných druhov- Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner .
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov- správne väzby slovies, správne pádové prípony a pod. Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov. Správne postaveniepríslastkov, slovosled a pod.

Rôznorodosť, variabilnosť, originalita: Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Umelecký opis, charakteristika: primeranosť jazyka – podstatné a prídavné mená, umelecké jazykové prostriedky- epitetá, metafory, zdrobneniny, prirovnania...

Pravopis (max. 4 body)
4 body = 0 –4 chyby 3 body = 5-8 chýb 2 body = 9-12 chýb
1 bod =13-16 chýb 0 bodov = 17 a viac chýb

Poznámka:
- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba.

•Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Štýl (max. 4 body)
Správna štylizácia viet - zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť - Tvorivá lexika.
Pútavosť - Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

3**.Celkový dojem** (max. 4 body)
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní. Práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:
1 – výborný
2 – chválitebný
3 – dobrý
4 – dostatočný
5 – nedostatočný